

Plod paradajza ima široku upotrebu u ishrani stanovništva. Koristi se kao svež, zreo plod i u vidu različitih prerađevina. O značaju ove povrtarske kulture govori podatak da se njegova potrošnja statistički evidentira u 164 zemlje sveta i da je druga najprodavanija namirnica na svetskoj pijaci, posle banana. Prosečna potrošnja paradajza u svetu iznosi 15 kg po stanovniku, a u našoj zemlji je 16 kg po stanovniku. Klimatski faktori u kombinaciji sa drugih agroekološkim elementima uz novoselekcionisane sorte i hibride, pružaju izvanredno dobre uslove za proizvodnju paradajza u našoj zemlji. U APVojvodini i uz rečne doline centralne Srbije, postoji dobra kombinacija zemljišta i obilja vode za navodnjavanje kao i povoljnih klimatskih prilika. Na ovim prostorima mogu se lako ostvariti prinosi od 50-80 tona ploda po hektaru. Istovremeno to su i najrazvijenija poljoprivredna područja naše zemlje, sa velikom koncentracijom stanovništva i razvijenim urbanim centrima, gde se mogu plasirati velike količine svežeg ploda na zelenoj pijaci ili predati fabrikama za preradu. Proizvodnja i potrošnja paradajza u svetu i kod nas U savremenoj proizvodnji i potrošnji hrane paradajz zauzima značajno mesto. U ishrani, paradajz je veoma zastupljen, tako da se njegova potrošnja statistički evidentira u 164 zemlje sveta. U ishrani se koristi u svežem stanju i u vidu raznih prerađevina. Prosečna potrošnja paradajza u svetu iznosi 15 kg po stanovniku (FAO). Znatno veća potrošnja ostvaruje se u razvijenim zemljama, gde iznosi 29 kg i za 18 kg veća je od potrošnje u nerazvijenim, odnosno zemljama u razvoju. Regionalno posmatrano najveća potrošnja je u Severnoj Americi, gde iznosi 35 kg po stanovniku godišnje. Prema ostvarenoj potrošnji od 27 kg, evropske zemlje nalaze se na drugom mestu u odnosu na ostale svetske regione. Najveća potrošnja paradajza beleži se u Grčkoj od 140 kg po stanovniku, gde paradajz čini polovinu ukupne potrošnje povrća. Visoka ponuda kao i tradicija, odnosno navike potrošača uzrok su visokoj potrošnji ove namirnice. Ne sme da se zanemari ni klimatski faktor koji opredeljuje nivo potrošnje. Grčka je ujedno i jedina evropska zemlja medju najvećim svetskim potrošačima.

Potrošnja paradajza u našoj zemlji iznosi 16 kg po stanovniku, što je manje od evropskog proseka za 11 kg. Prema ostvarenoj potrošnji Srbija i Crna Gora je pri samom dnu evropske lestvice, odnosno na 21 mestu ispred Finske, a iza Danske. U strukturi potrošnje povrća u našoj zemlji paradajz učestvuje sa 15% i nalazi se na trećem mestu. Zahvaljujući veoma velikim hranljivim, kulinarским i dijetetskim osobinama, predstavlja povrtarski proizvod za koji se očekuje da će imati porast potrošnje u našoj zemlji. U Srbiji se povrće gaji na oko 309.000 ha, a paradajz zauzima oko 7% setvenih površina. U našoj zemlji paradajz se masovno gaji od sredine 19 veka. Pre drugog svetskog rata u Kraljevini Jugoslaviji paradajz se gajio na oko 7.000 ha, a u Srbiji na oko 4.000 ha, o čemu govori i podatak iz 1947. godine da se u Srbiji gajio na 4.385 ha. Proizvodnja paradajza se u poslednjih 15 godina ustalila na oko 20.000 ha (maksimum 2002. godine sa 21177 ha) sa proizvodnjom za oko 180.000 tona. U Vojvodini se ta proizvodnja ustalila na oko 6.000ha sa proizvodnjom oko 60.000t. Ostareni prosečni prinosi po ha su veoma niski i kreću se oko 9.000 kg/ha. Razlozi ovako niskih prinosa nisu u genetskom potencijalu sorte i hibrida već u neadekvatnoj i zastareloj tehnologiji gajenja, smanjenoj i neadekvatnoj primeni mineralnih đubriva i sredstava za zaštitu bilja, nepovoljnim ekonomskim okolnostima, a naročito u poremećaju pariteta inputa i autputa za ovu proizvodnju, nesirurnoj i neorganizovanoj prodaji gotovog proizvoda. U plasteničkoj proizvodnji problem predstavljaju primitivni i neadekvatni objekti u kojima se izvodi proizvodnja (niski plastenici).

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com